



Miljøministeriet  
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

# Vadehavet

Natura 2000-område nr. 89  
Delplan for:  
Habitatområde H239 Alslev Ådal



# Kolofon

**Titel:**

Natura 2000-plan 2010-2015  
Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet  
Delplan for:  
Habitatområde H239 Alslev Ådal

**Emneord:**

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram,  
Natura 2000-planer

**Udgiver:**

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

**Ansvarlig institution:**

Naturstyrelsen Ribe  
Sorsigvej 35  
6760 Ribe  
[www.naturstyrelsen.dk](http://www.naturstyrelsen.dk)

**Copyright:**

Naturstyrelsen, Miljøministeriet

**Sprog:**

Dansk

**År:**

2011

**ISBN nr.**

978-87-92617-79-8

**Dato:**

1. december 2011

**Forsidefoto:** Alslev Å er omgivet af kær- og moseområder.

Foto: Kjeld Brockdorff Olesen, Naturstyrelsen Ribe

**Resume:**

Natura 2000-plan for Vadehavet (nr. 89), delområde H239 Alslev Ådal. Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatsfor naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse.



## Natura 2000-plan

### Indhold

Forord .....	4
Natura 2000-planlægning .....	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i> .....	6
Områdebeskrivelse .....	6
Trusler mod områdets naturværdier .....	10
Igangværende pleje og genopretning .....	12
Tilstand og bevaringsstatus/prognose .....	12
<i>Vurdering af tilstand</i> .....	13
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose</i> .....	16
Målsætning .....	19
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i> .....	19
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i> .....	20
<i>Modstridende interesser</i> .....	21
Indsatsprogram .....	22
<i>Generelle retningslinjer</i> .....	22
<i>Konkrete retningslinjer</i> .....	23
<i>Forslag til mulige virkemidler</i> .....	24
Sammenhæng og synergi med vandplan .....	24
Strategisk miljøvurdering .....	24
Bilag 1 Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning	
Bilag 2 Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler	
Bilag 3 Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	
Bilag 4 Miljørapport for Natura 2000-planen	



Foto: Claus Bjørn Larsen

## Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

### Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km<sup>2</sup>, hvoraf de 40 km<sup>2</sup> er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km<sup>2</sup> løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

### Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

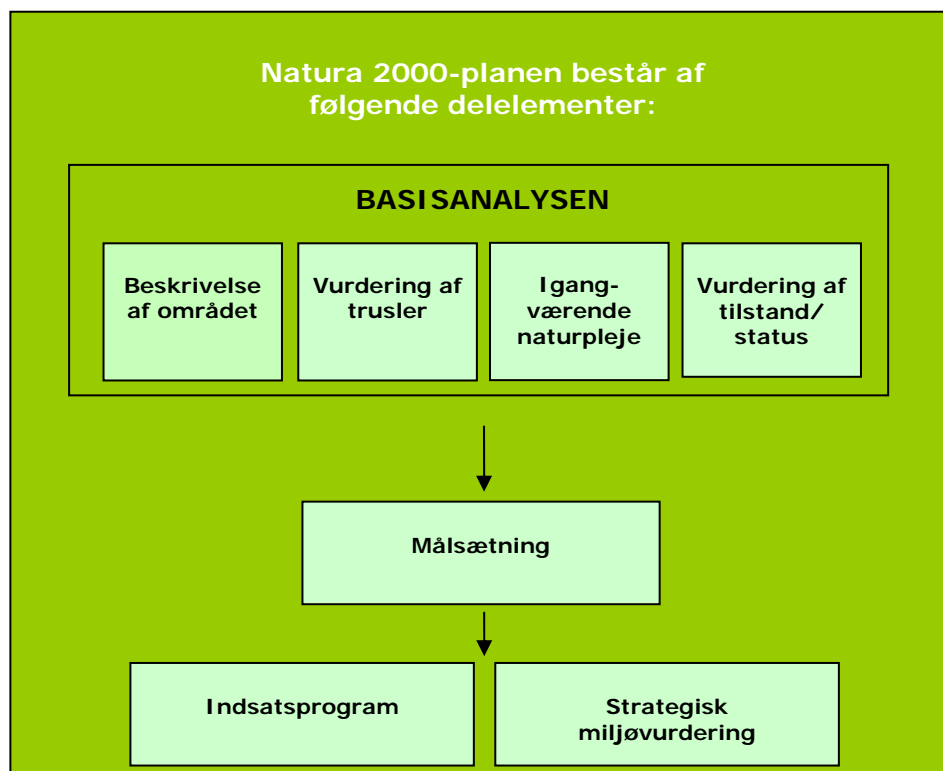
Med venlig hilsen  
miljøminister Ida Auken

## Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.



Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan.

### ***Natura 2000-planen er bindende for myndighederne***

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger mm. Der er ikke gennemført en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling til forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler.

Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med senere ændringer) om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for området's handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for Hovedopland Vadehavet, og bliver ligesom disse revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovspligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

### **Områdebeskrivelse**

Natura 2000-område N89 Vadehavet har et areal på 151.158 ha. Natura 2000-området består af Habitatområderne nr. H78, H86, H90 og H239 og Fuglebeskyttelsesområderne nr. F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F65 og F67. Staten ejer godt 10 % af landområdet.

## Natura 2000-plan

Natura 2000-området omfatter ud over selve Vadehavet således også de inddigede marskområder fra Tjæreborg i nord til grænsen i syd, de nederste dele af de større å-systemer med udløb i Vadehavet (Varde Å, Sneum Å, Kongeå og Ribe Å) samt de udpegede habitat-områder ved Brede Å, Vidå og Alslev Ådal.

Natura 2000-området ligger i Tønder, Esbjerg, Fanø og Varde Kommuner og indenfor vandplanområderne Hovedopland Vadehavet og Det Internationale Vanddistrikt Kruså/Vidå.

Det skal bemærkes, at fuglebeskyttelsesområderne F49, F55, F52, F53 og F65 er beliggende i H78, og at F60 er delvist beliggende i H78, og at der for disse fuglebeskyttelsesområder er udarbejdet særskilte Natura 2000-planer. Det samme gælder for habitatområde H239 Alslev Ådal og fuglebeskyttelsesområderne F51 og F67, som er beliggende uden for H78.

I bilag 1 findes et oversigtskort over habitatområde H78 og fuglebeskyttelsesområderne nr. F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F65 og F67, samt habitatområderne H86, H90 og H239.

### ***Beskrivelse af delområdet H239 Alslev Ådal***

Nærværende delplan omfatter Habitatområdet H239 der har et areal på 457 ha. I området ligger et 235 ha stort, statsejet øvelsesterræn for Varde Kaserne.

I bilag 1 findes et kort over Habitatområde 239 Alslev Ådal.

Delområdet ligger i Varde og Esbjerg Kommuner, og indenfor vandplanområdets hovedopland 1,10, Vadehavet og Vesterhavet.

På Naturstyrelsens hjemmeside [www.naturstyrelsen.dk](http://www.naturstyrelsen.dk) samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

<b>Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 239 Aslev Ådal</b>		
<b>Naturtyper:</b>	Visse-indlandsklit (2310) Revling-indlandsklit (2320) Søbred med småurter (3130) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010)	Tør hede (4030) Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) Hængesæk (7140) Kildevæld (7220) Riggær (7230)
<b>Arter:</b>	Havlampret (1095) Bæklampret (1096) Flodlampret (1099)	Laks (1106) Snæbel (1113) Odder (1355)

Figur 2. Naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Habitatområde H239 Alslev Ådal ligger på Esbjerg Bakkeø. Det er en mindre smeltevandssdal, der støder op til Varde Å. Habitatområdet dækker et areal på ca. 457 ha, hvor de centrale elementer er selve ådalen og de tilstødende eng- og moseområder. Derudover indgår Varde Sønderhede i habitatområdet. Varde Sønderhede er militært øvelsesterræn og ejet af Forsvaret. Alslev Å og Ådal er en vigtig spredningskorridor med forbindelser til Varde Å, Marbækområdet og Vadehavet.

Ved sammenløbet ca. 8 km fra Ho Bugt, er Varde Å og Alslev Å tidevandspåvirket. Ca. 113 ha af ådalen blev fredet i 1977.

Hederne er arealmæssigt langt de vigtigste naturtyper i dette habitatområde. Langt hovedparten af de tørre og de våde heder findes på det militære øvelsesterræn, hvor det geologiske udgangsmateriale flere steder er flyvesand. I ådalen langs Alslev Å findes værdifulde sure overdrev på de stejle ådalsskrænter. Overdrev er generelt forholdsvist sjældne i de sydvestjyske landskaber.



## Natura 2000-plan



*Surt overdrev på skrænterne langs Alslev Å. Foto: Naturstyrelsen Ribe.*

Der er store mosearealer i ådalen, og selvom mange arealer er under tilgroning, findes der langs størstedelen af vandløbet spredte forekomster af rigkær og kildevæld med en varieret og værdifuld flora, med bl.a. tre arter af gøgeurt.

Alslev Å er reguleret på hele strækningen. På trods af dette, er alle de arter, der findes på udpegningsgrundlaget for området, knyttet til vandløbet. Flere af fiskearterne er dog pga. en dambrugsopstemning kun knyttet til den nedre del af vandløbet.

Alslev Å er en af de kun fire åer, der rummer en ynglebestand af snæbel. Det vurderes, at der i dag kun er godt 7000 snæbler tilbage i Danmark. Snæbel findes kun i den danske del af Vadehavet, og gyder udelukkende i syd- og sønderjyske vandløb. Odderen findes i området, der rummer en række gode levesteder for arten.

I basisanalysen for Habitatområdet 239 Alslev Ådal findes der en mere detaljeret gennemgang af området. Se Naturstyrelsens hjemmeside [www.naturstyrelsen.dk](http://www.naturstyrelsen.dk).

## Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirke vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommet i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

*Arealreduktion og fragmentering* af naturtyper er i flere sammenhænge et problemfelt i habitatområdet. En række terrestriske naturtyper som rigkær, kildevæld, overdrev og hængesæk findes i små spredte forekomster og er derfor truet af fragmentering.

Levesteder i vandløb for snæbel, laks, havlampret og flodlampret er fragmenterede, bl.a. på grund af vandløbsspærringer og en hårdhændet vedligeholdelse. Den manglende reproduktion hos snæbel skyldes primært mangelen på opvækstpladser i form af lave, vinteroversvømmede arealer, hvor larverne kan vokse op.

*Næringsstofbelastning:* Hovedparten af naturtyperne i Natura 2000-området er negativt påvirket af luftbåret kvælstof. Den laveste tålegrænse er overskredet for alle naturtyper bortset fra dele af arealet med tidvis våd eng.

Kildevældene i Natura 2000-områdets ådale er truet af høje næringsstofkoncentrationer i grundvandet, hvilket medfører dominans af kraftige, næringsstofelskende plantearter på bekostning af mosser og andre lavtvoksende arter. Det samme gælder i nogen grad for rigkær og hængesække.

Nogle steder finder der gødskning af partier af overdrev og enge sted, og dette ændrer og forarmer den naturlige vegetation.

Natura 2000-områdets småsøer og vandhuller er truet af udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsjord og luftbåren kvælstofbelastning.

*Belastning med organisk stof:* Udledningerne af organisk stof i form af spildevand og andre iltforbrugende stoffer til vandløb kan reducere vandets iltindhold så meget, at det får indflydelse på de arter af fisk og invertebrater der kan leve i vandløbene. Også plantelivet i vandløb og søer er følsom overfor tilførslen af iltforbrugende organiske stoffer.

## Natura 2000-plan

*Tilgroning* med træer, buske og høje urter er en trussel for samtlige lysåbne naturtyper i området og for områdets sønaturtyper.

*Uhensigtsmæssig hydrologi* som følge af afvanding, dræning og udgrøftning udgør en trussel mod de fugtige naturtyper tidvis våd eng, kildevæld og rigkær.

Alslev Å er reguleret og kanaliseret over hele forløbet, hvilket påvirker vandløbets fysiske forhold, vandstand og vandkvalitet. Reguleringen medfører en forøget sandvandring ned gennem vandløbet og giver anledning til tilsanding og bundhævning på de nederste kilometer. Sandvandringen har også negativ effekt på diversiteten af vandløbets dyr og planter.

*Uhensigtsmæssig drift*: Den regelmæssige hårdhændede drift med grødeskæringer er med til at generere sandvandring og fastholde vandløbene i et successionsstadium med lav diversitet.

Overgræsning eller for lidt eller manglende græsning med husdyr er en trussel mod naturindholdet på en række lysåbne naturtyper som overdrev, rigkær og tidvis våd eng.

*Anlæg og anlægsaktiviteter*: I Alslev Å er spærringer den største direkte trussel mod flere fiskearter. Hertil kommer manglende adgang til egnede gyde- og opvækstpladser for især laks, havlampret, og snæbel.

*Invasive arter*: Bjergfyr er udbredt i habitatområdet specielt på Varde Sønderhede hvor den udgør en trussel mod naturtyper som våd og tør hede.



*Flodlampret er en af de fisk hvis udbredelse er begrænset af spærringer i vandløb. Foto: Naturstyrelsen Ribe.*

## Igangværende pleje og genopretning

I tidens løb er flere naturforvaltningsprojekter gennemført i Vadehavsområdet. Umiddelbart udenfor habitatområdet er der gennemført et stort Landbrugs- og miljøprojektet i Varde Ådal og Ho Bugt Enge ("Operation Engsnarre", etableret 1998 - 2002), omfattende vandstands- og driftsændringer for mere end 2.000 ha eng og strandeng.

Snæbel er en af EU's mest truede fiskearter. Derfor har Danmark opnået støtte fra EUs LIFE-fond til et naturgenopretningsprojekt, som skal redde snæblen. Naturprojektet omfatter en række delprojekter i fire sydvestjyske vandløb med forbindelse til Vadehavet - Varde Å, Sneum Å, Ribe Å og Vidå, og har også betydelige positive effekter på naturtyper og andre arter. Alslev Å er ikke en del af dette projekt, men i de berørte vandløb er der siden 2005 nedlagt en række dambrug, fjernet spærringer, genslynget vandløb og i et vist omfang genoprettet vådområder som egnede gyde- og opvækstområder. Mange af truslerne for arten er således fjernet, ligesom det må formodes, at bestanden og dermed snæblens status har ændret sig. Den kommende Natura 2000-planlægning vil afsløre dette og tage højde for disse forhold.

Langs den nedre del af Alslev Å bliver en del arealer dyrket ekstensivt med støtte fra MVJ-midler. Det samme gælder en række arealer i den sydøstligste del af habitatområdet, og i et samarbejde mellem Naturstyrelsen og Forsvarsministeriet er der udarbejdet en drifts- og plejeplan for Varde Sønderhede.

## Tilstand og bevaringsstatus/prognose

For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle *tilstand*, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

*Bevaringsstatus* for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en *prognose* for arternes og naturtypernes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

For skovnaturtyperne i området gælder, at det kun er fredskovpligtige arealer, som på nuværende tidspunkt er kortlagt. Således er tilstanden nedenfor kun vurderet for fredskovpligtige skovnaturtyper.

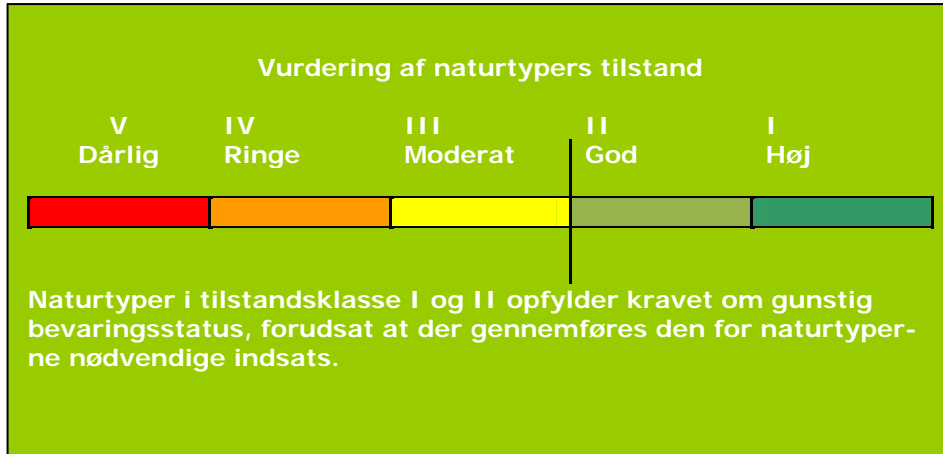




*Snæbel er en truet laksefisk, der bl.a. er følsom overfor spærringer i vandløbene. Foto: Thil Nielsen, Tveskov og Hansen.*

#### **Vurdering af tilstand**

Der er foretaget en vurdering af tilstanden af 23 lysåbne naturtyper og 10 skovtyper, der er kortlagt i basisanalyserne. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius på 5 m og et strukturindeks, baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drænggrøfter m.m. For skovnaturtyperne baseres strukturindeks bl.a. på omfang af jordbearbejdning, afvandringsforhold, forekomst af invasive arter og trækronernes lagdeling i forskellige etager.

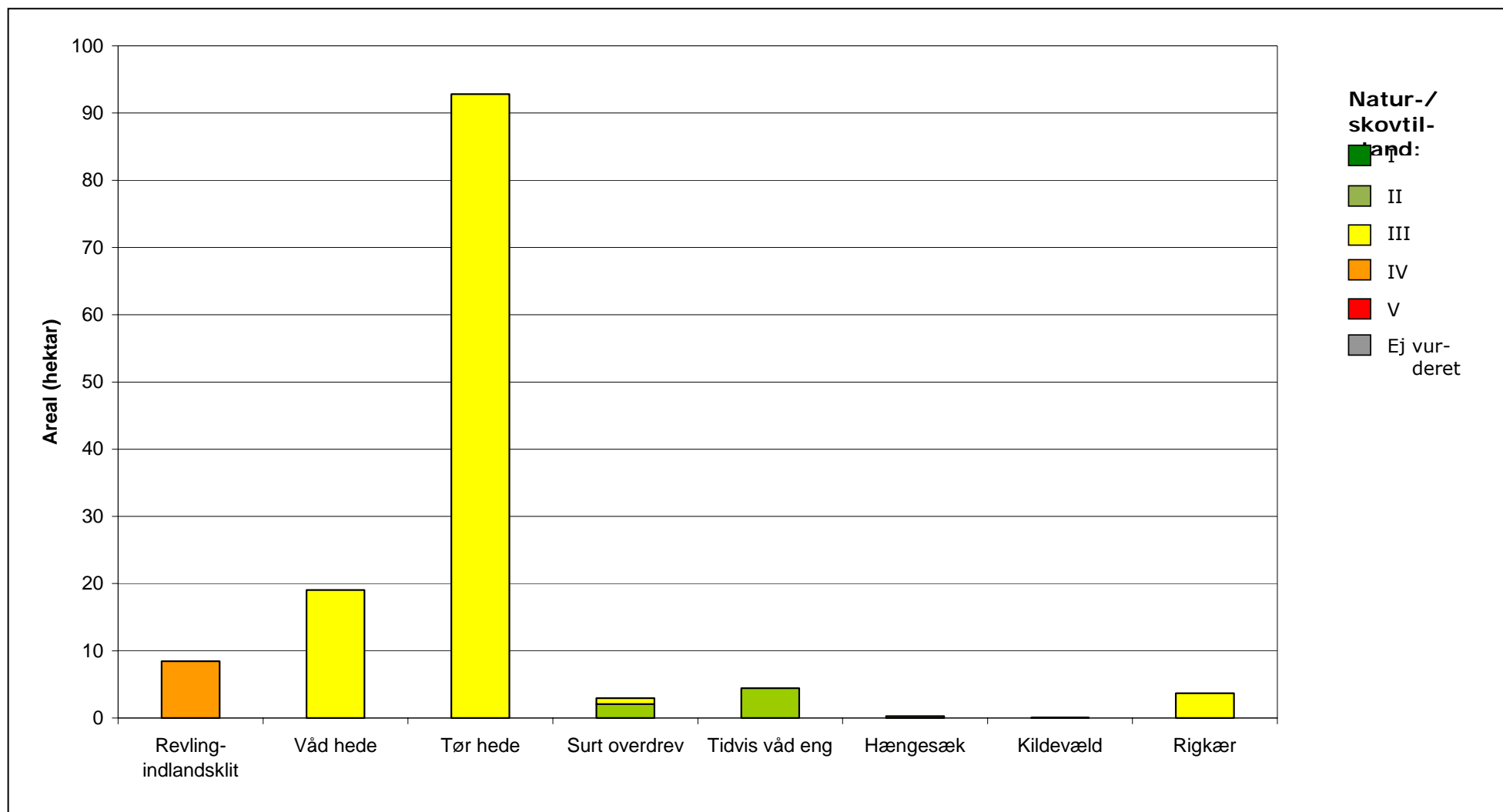


Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

Strukturindeks og artsindeks for den enkelte naturtype vægtes sammen til naturtypens tilstandsklasse på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

I figur 4 er vist natur/skovtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper. Kun få af områdets småsøer er kortlagt og tilstandsvurderet, og de er derfor udeladt i dette afsnit.

# Natura 2000-plan



Figur 4. Natur-/skovtilstand for kortlagte naturtyper i H239.

Varde Sønderhede er en mosaik af tør hede og våd hede, der krydses af tunger af revlingindlandsklit. Tilsammen udgør de tre naturtyper omkring 120 ha i området i moderat – ringe naturtilstand. Både arts- og strukturindeks er generelt forholdsvis lav for naturtyperne hvilket indikerer, at de karakteristiske arter ikke er så udbredte, som de kunne være. Desuden er strukturen præget af tilgroning med vedplanter (primært bjergfyr og gyvel) og stedvist er arealerne meget opkørt pga. den militære øvelsesaktivitet i området.

Surt overdrev er hovedsageligt registret spredt i Alslev Ådal. Omkring 2/3 af arealerne er i god naturtilstand, mens den sidste 1/3 er i moderat naturtilstand. Strukturindekset for arealerne i ådalen er lavere end artsindekset hvilket peger på, at der er en begyndende tilgroning med høj urtevegetation og vedplanter.

En række af habitatdirektivets mosetyper er kortlagt spredt i området på i alt 8,5 ha, dels i fugtige hedelavninger, dels langs Alslev Å. Forekomster af tidvis våd eng, hængesæk og kildevæld er alle i god naturtilstand. Forekomster af tidvis våd eng har generelt et lavt strukturindeks hvilket skyldes begyndende tilgroning og nogle steder tegn på afvanding. Forekomster af rigkær har på trods af et forholdsvis højt artsindeks kun moderat naturtilstand, hvilket primært skyldes tilgroning med vedplanter og høje urter.

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura 2000-området på Naturstyrelsens hjemmeside [www.naturstyrelsen.dk](http://www.naturstyrelsen.dk) under "Se på kort".

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

### ***Vurdering af bevaringsstatus/prognose***

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5).

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hver af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves derfor på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtyper og arters udvikling.



### Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 5. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters natur/skovtilstand og aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*.

Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan oprettholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne *vurderet gunstig*, *vurderet ugunstig* og *ukendt prognose*.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- *Bæklampret*, som forekommer med stabile eller voksende bestande i området.
- *Odder*, som tilsyneladende forekommer med en stabil eller voksende bestand.

## Natura 2000-plan

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- *Våd hede og tidvis våd eng på grund af uhensigtsmæssige vandstandsforhold og næringsstofbelastning.*
- *Tør hede og surt overdrev pga. tilgroning og næringsstofbelastning.*
- *Kildevæld på grund af tilgroning og næringsbelastning.*
- *Rigkær på grund af næringsstofbelastning og uhensigtsmæssige vandstandsforhold.*
- *Hængesæk på grund af næringsstofbelastning.*
- *Vandløb på grund af dårlige fysiske forhold som resultat af regulering og vandløbsvedligeholdelse.*
- *Snæbel og laks på grund af spærringer og manglende gyde/opvækstområder.*

Prognosen er ukendt for:

- *Næringsrig sø, søbred med småurter og brunvandede søer på grund af manglende kortlægning.*
- *Havlampret og flodlampret, pga. manglende viden om arternes bestandsstørrelse og bevaringsstatus.*



*Tør hede truet af tilgroning. Foto: Vejle Amt.*

## Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau.

En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram".

### **Overordnet målsætning for Natura 2000-området**

I Alslev Ådal er der særlig fokus på ådalens truede naturtyper rigkær, våd hede og surt overdrev. Alslev Å er desuden levested for en række sjældne og beskyttelseskrævende fiskearter. Snæblen er akut truet og derfor særlig prioriteret.

De overordnede mål for området er:

- *De lysåbne naturtyper sikres en god naturtilstand, og forekomsterne gøres om muligt mere sammenhængende.*
- *Naturtyperne rigkær, våd hede og surt overdrev er truede på nationalt biogeografisk niveau. Disse naturtyper prioriteres derfor højt i området. Naturtypernes areal øges, og der skabes økologisk sammenhæng mellem de fragmenterede forekomster.*
- *Vandløbene sikres som egnede levesteder for snæbel. Dette forudsætter fri passage og en selvreproducerende gydebestand i vandløbet. Da snæblen er akut truet af udryddelse prioriteres forbedrede forhold for snæblen over genetableringen af de mest hensigtsmæssige hydrologiske forhold for de våde naturtyper.*
- *Oversvømmelse af ånære arealer af hensyn til snæbel foretages, hvis de naturgivne forhold i beskyttelsesområdet gør det muligt, på arealer, hvor det ikke får negativ indflydelse på habitatnaturtyper som tidvis våd eng, kildevæld og rigkær (eller arealer, der med indførelse af naturpleje indenfor overskuelig tid vil kunne udvikle sig til disse naturtyper).*
- *Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje, samt en lav næringsstofbelastning, ringe forureningspåvirkning, bekæmpelse af invasive arter, gode spredningsmuligheder for flora og fauna, tilpas uforstyrrede områder og naturlig dynamik.*

### **Konkrete målsætninger for naturtyper og arter**

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastlægger de langsigtede mål for naturtyper og arter i H239 Alslev Ådal:

- *Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.*
- *For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose, skal udviklingen i deres natur/skovtilstand være i fremgang, således, at der opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. Navnlig for skovnaturtyperne kan der være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til arealmålet.*
- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for områdets udpegede arter stabiliseres eller*



## Natura 2000-plan

*øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige, egnede yngle- og fourageringsområder.*

- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.*
- *Arealet med rigkær øges og sammenkædes med eksisterende forekomster, hvor det er naturmæssigt muligt, så det samlede areal kommer til at udgøre i størrelsesordenen 7-9 ha.*
- *Fragmenterede forekomster af rigkær, overdrev og kildevæld sammenkædes, hvor det er muligt.*
- *De sure overdrev i området udvides og sammenkædes, så det samlede areal kommer til at udgøre i størrelsesordenen 5-7 ha.*
- *Arealet med våd hede udvides og sammenkædes, så det samlede areal kommer til at udgøre i størrelsesordenen 20-25 ha.*
- *Der skal skabes grundlag for en bevaring eller en genopretning af gunstig bevaringsstatus for følgende arter med en ukendt bevaringsprognose: Havlampret og flodlampret.*
- *Tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende arter med vurderet gunstig bevaringsprognose skal være stabil eller i fremgang: Bæklampret.*
- *Tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende arter med vurderet ugunstig bevaringsprognose skal være i fremgang: Snæbel og laks.*

### **Modstridende interesser**

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art på udpegningsgrundlaget, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Indsatsen for at redde snæblen handler bl.a. om at etablere fri passage i vandløbet ved at nedlægge stemmeværker. Desuden forsøger man at øge snæbellarvernes overlevelse ved at etablere mere eller mindre permanent oversvømmede arealer langs åstrækninger i ådalene. Der kan på konkrete lokaliteter opstå modstridende interesse mellem ønsket om at gennemføre disse tiltag af hensyn til snæbel og ønsket om at etablere de mest hensigtsmæssige hydrologiske forhold for naturtyperne tidvis våd eng, kildevæld og rigkær. Oversvømmelse af ånære arealer skal, hvis de naturgivne forhold gør det muligt, foretages på arealer, hvor det ikke får negativ indflydelse på naturtyperne eller arealer, der med indførelse af naturpleje indenfor overskuelig tid vil kunne udvikle sig til disse naturtyper.

Da snæblen er en prioriteret art prioriteres eventuelt forbedrede forhold for snæblen over genetableringen af de mest hensigtsmæssige hydrologiske forhold for de våde naturtyper.

## Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes, Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

### **Generelle retningslinjer**

*Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.*

- 1.1 Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, større søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*

## Natura 2000-plan

- 1.2 *Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi på våd hede, tidvis våd eng, hængesæk, kildevæld og rigkær.*
- 1.3 *De terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje, og vandløb med vandplanter sikres gode fysiske forhold og kontinuitet. Denne indsats sikres via vandplanlægningen.*
- 1.4 *I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigheden, primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.*
- 1.5 *Tilgroningen af de lysåbne naturtyper reduceres.*
- 1.6 *De karakteristiske naturtyper prioriteres højt og fastholdes som typiske for området.*
- 1.7 *Der sikres velegnede levesteder for snæbel, laks, havlampret, flodlampret, bæklampret og odder.*
- 1.8 *Der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser for alle arter på udpegningsgrundlaget.*
- 1.9 *Invasive arter som bjergfyr søges bekæmpet, og deres spredning søges forebygget.*

### **Konkrete retningslinjer**

*Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.*

- 2.1 *Forekomster af sure overdrev, kildevæld og rigkær sammenbindes hvor det er muligt (se også sigtelinje 4).*

*Indsatser efter sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.*

- 3.1 *Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, sikres mod ødelæggelse.*

*Indsatser efter sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.*

- 4.1 *Arealet med våd hede søges øget og sammenbundet ved en mindre udvidelse af naturtypen.*
- 4.2 *Arealet med surt overdrev udvides betydeligt.*
- 4.3 *Rigkær og kildevæld øges med en for naturtyperne betydelig udvidelse.*
- 4.4 *Der sikres tilstrækkeligt store og egnede levesteder for snæbel, med særlig fokus på fjernelse af spærringer.*

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

### ***Forslag til mulige virkemidler***

Kommunerne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

## **Sammenhæng og synergi med vandplan**

Natura 2000-planen er koordineret med vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatser forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand. Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de 2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

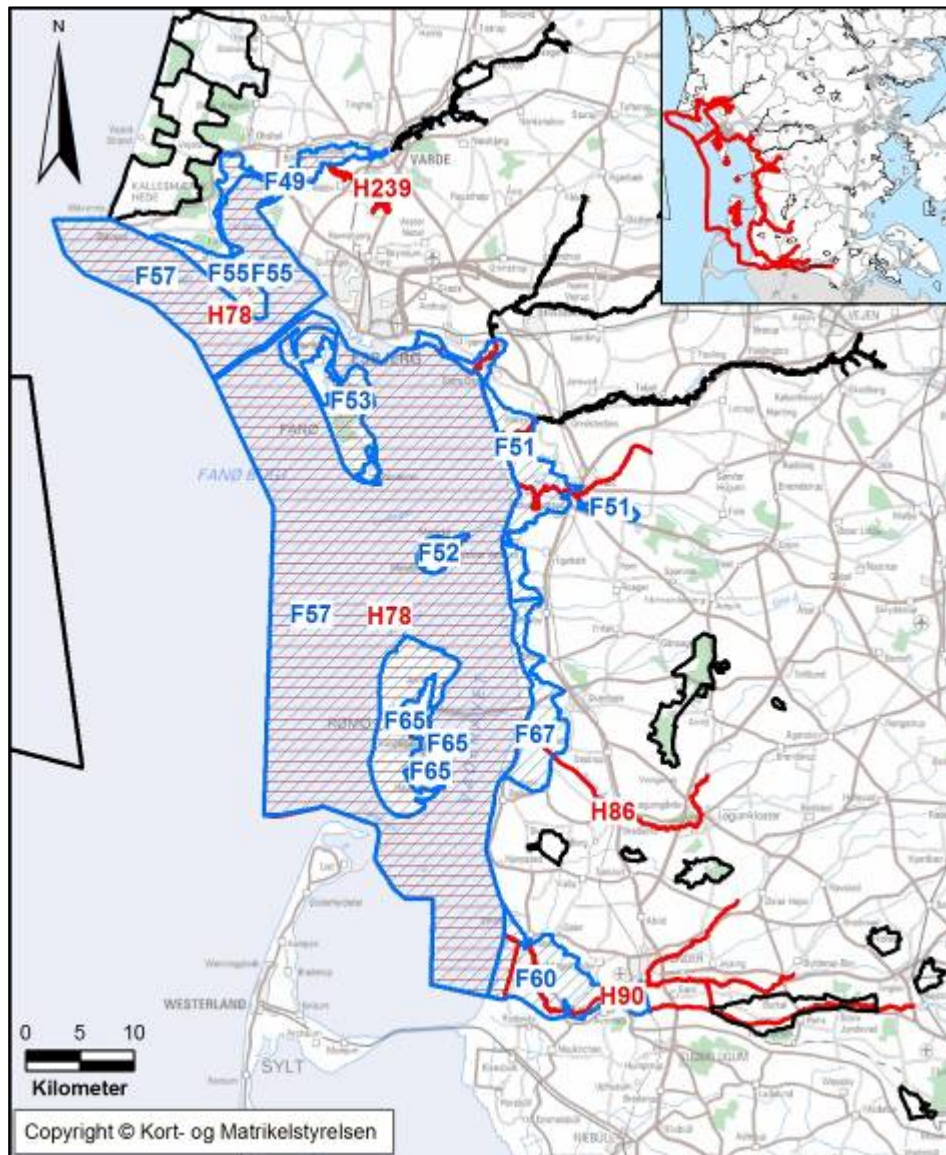
Planlagt indsats efter vandplanen der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand- og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt afdækkes i forbindelse med vedtagelse af vandplanen.

## **Strategisk miljøvurdering**

I medfør af bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

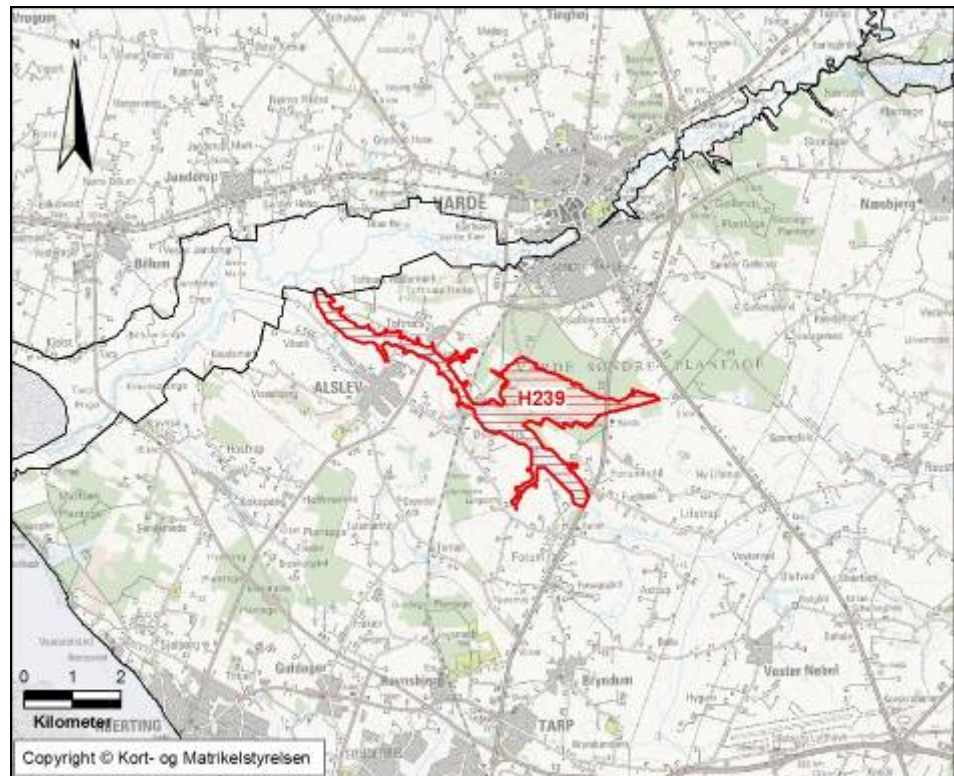
I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. N89 Vadehavet.

## Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning



Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområderne H78, H86, H90 og H239 (rød skravering/afgrænsning) og fuglebeskyttelsesområderne F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F65 og F67 (blå skravering). Andre Natura 2000-områder er vist med sort afgrænsning. Denne delplan omhandler EF-habitatområde 239 Alslev Ådal.

## Kort over Habitatområde 239 placering og afgrænsning



Afgrænsning og beliggenhed af Habitatområde nr. H239 Alslev Ådal



## **Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler**

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i Bilag 2 - opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det på gældende Natura 2000-område.

Se [www.naturstyrelsen.dk](http://www.naturstyrelsen.dk) – under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Bilag 2 indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

### **Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver**

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund heraf blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

#### **Væsentlige naturopgaver**

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

#### **Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:**

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

#### **Væsentlige trusler mod naturen**

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

**Næringsstofbelastning** medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødskning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

**Tilgroning** ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

**Fragmentering** skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

**Udtørring** er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

**Invasive arter** er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

**Forstyrrelse** kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter. Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstof-belastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

### **Overordnet målsætning**

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

### **Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode**

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelses-direktivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

### **Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne**

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved

direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

#### **Sikring af de små naturarealer**

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

#### **Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges**

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

#### **Indsats for truede naturtyper og arter**

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sortterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

#### **Natura 2000 og Vandrammedirektivet**

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinsskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

## **Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen**

### **Miljørapport for Natura 2000-planen for område nr. 89 Vadehavet, Habitatområde H239 Alslev Ådal**

- kan læses på Naturstyrelsens hjemmeside, se [www.naturstyrelsen.dk](http://www.naturstyrelsen.dk) under opslag om plan for dette Natura 2000-område.



Naturstyrelsen  
Haraldsgade 53  
2100 København Ø  
[www.nst.dk](http://www.nst.dk)